

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris hissəsinin müdiri :
_____İ.Əyyubova

"__" " fevral " 2020–ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Muzey işi və abidələrin mühafizəsi

Şöbə: Pedaqoji

Fənn: **Birləşmə komissiyası:** Azərbaycan dili və ədəbiyyat

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Folklor

Kodu: IPF-B.12

Kurs: III^M

Tədris ili: (2019-2020 tədris ili) Semestr: yaz

Tədris yükü: cəmi: 60 Auditoriya saati - (30 saat müəhazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya N:3

Saat: I- 08³⁰, II-12¹⁰, III-12¹⁰, IV-08³⁰

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Məmmədova Kəmalə Səmid qızı

Məsləhət günləri və saati: IV gün 14: ⁰⁰.15:⁰⁰

E-mail ünvanı: kamale@gmail.com

FBK-nın ünvanı: Lənkəran ş. Ş.Axundov k.31

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitivə metodik vəsaitlər:

Əsas

- 1 V. Vəliyev "Azərbaycan folkloru", Maarif nəşriyyat, 1985
- 2 P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı "Elm və təhsil", 2012
- 3 A.Nəbiyev Azərbaycan xalq ədəbiyyatı I-hissə, "Çıraq" 2009

IV. Fənnin təsviri:

Folklor fənni xalqımızın 1000 illik tarixini əhatə edən xalq ədəbiyyatının yaranma dövrü və inkişaf xüsusiyyətlərini öyrənir, növ və janrlarını müəyyənləşdirir.

Zəngin xalq təfəkkürünün misilsiz incilərindən bəhs edən bu fənn xalq nəğmələrinin, bayatılarının nağıl və dastanlarının, əfsanə, rəvayət və lətifələrin, layla, tapmaca və yanılmacların mövzu və ideyasını, əhəmiyyətini tələbələrə çatdırır.

V. Fənnin məqsədi:

Tələbələrə Azərbaycan xalqının maddi- mənəvi mədəniyyət sərvətlərini özündə əks etdirən muzeylərin fəaliyyət prinsipi və metodlarını, muzey işi prinsiplərinin elmi əsaslar üzərində qurulmasını , onlarda siyasi və elmi biliklərin formalaşmasının aşılamaqdır.

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərstdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%-ə nə 1 bal çıxılır; Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 20 bal kollektivlərə görə, 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilir.

-8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal- çox yaxşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C).vgk

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal- qənaətbəxş (E)

VIII. Təqvim mövzu planı: Mühazirə: 30 saat, Seminar 30 saat. Cəmi: 60 saat

N	Keçirilən mühazirə, seminar, mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
1	2			
	Mühazirə mövzuları	müh	sem	
1.	Mövzu № 1. Şifahi xalq ədəbiyyatı haqqında məlumat . Azərbaycan folkloru Plan: 1. Şifahi xalq ədəbiyyatının yaranması və mahiyyəti 2. Folklorun xüsusiyyətləri (şifahilik, anonimlik kollektivlik, varislik, tarixlik) 3. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının inkişaf mərhələləri 4. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının tərbiyəvi və estetik	2	2	

	<p>əhəmiyyəti</p> <p>5. Folklorumuzun tədqiqinə xidmət edən ədəbiyyatşünaslarımız</p>			
2.	<p>Mövzu №2. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatında lirik növ.</p> <p>Nəğmələr</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının lirik növə aid janrları . nəğmələr 2. Nəğmələrin növləri. Əmək nəğmələri 3. Mərasim nəğmələri 4. Mövsüm nəğmələri 	2	2	
3.	<p>Mövzu № 3. Bayatılar</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bayatılar haqqında ümumi məlumat 2. Bayatıların ideya və məzmunu 3. Bayatıların toplanması və nəşri 	2	2	
4.	<p>Mövzu № 4. Uşaq folkloru</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laylalar 2. Oxşamalar və onların laylalardan fərqi 3. Düzgünlərin mahiyyəti 4. Yanıtmaclar 5. Uşaq folklorunda sanamalar 	2	2	
5.	<p>Mövzu № 5. Tapmacalar</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tapmacalar haqqında ümumi məlumat 2. Tapmacaların nəşri və tədqiqi 3. Tapmacaların məzmunu 4. Tapmacaların mövzu və ideyası 5. Tapmacaların şəkli xüsusiyyətləri 	2	2	
6.	<p>Mövzu № 6. Dramatik növün janrları</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Xalq oyunları 2. Xalq tamaşaları 3. Dini tamaşalar 	2	2	
7.	<p>Mövzu № 7. Epik növ. Atalar sözü və məsəllər</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epik növün janrları 2. Atalar sözü və məsəllər haqqında 3. Atalar sözlərinin toplanması və nəşri 4. Atalar sözü və məsəllərin mənşəyi 5. Atalar sözü və məsəllərin ideya və məzmunu 	2	2	
8.	<p>Mövzu 8. Rəvayətlər</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rəvayətlər haqqında məlumat 2. Rəvayətlərin janr xüsusiyyətləri 3. Rəvayətlərin təsnifi. Toponimik rəvayətlər 4. Tarixi və tarixi şəxsiyyətlərlə bağlı rəvayətlər 5. Mifoloji rəvayətlər 	2	2	

9	Mövzu№ 9.Əfsanələr Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Əfsanələr və onların janr xüsusiyyətləri 2. Əfsanələrin təsnifi. Əsatirlə bağlı əfsanələr 3. Təbiət hadisələri, heyvan və bitkilərlə bağlı əfsanələr 4. Tarixi şəxsiyyət və abidələrlə bağlı əfsanələr 5. Dini əfsanələr 	2	2	
10	Mövzu№10. Lətifələr Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Lətifələr haqqında məlumat 2. Molla Nəsrəddinlə bağlı lətifələr 3. Bəhlul Danəndə ilə bağlı lətifələr 4. Lətifələrin əfsanə və rəvayətlərdən fərqi 	2	2	
11	Mövzu№ 11. Nağıllar Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Heyvanlar haqqında nağıllar 2. Sehrli nağıllar 3. Məişət nağılları 4. İctimai məzmunlu nağıllar 5. Uşaq nağılları 	2	2	
12	Mövzu№ 12. Aşıq yaradıcılığı. Dastanlar Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Aşıq yaradıcılığı haqqında məlumat 2. Məhəbbət dastanları 3. Qəhrəmanlıq dastanları 	2	2	
13	Mövzu№ 13. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanları Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dastan haqqında məlumat 2. Dastanın mövzu və ideyası 3. Dastandakı boyların məzmunu 4. Dastanda oğuz qəhrəmanlarının xarakterik xüsusiyyətləri 5. Dastanda ana haqqı, tanrı haqqı 	2	2	
14	Mövzu№ 14. “Koroğlu” dastanı Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dastan haqqında məlumat 2. Dastanın mövzu və ideyası 3. Dastandakı qolların məzmunu 	2	2	
15	Mövzu№ 15. Azərbaycan folklorunda kiçik janrlar Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. İnanclar 2. Andlar 3. Alqış və qarğıışlar 4. Əfsun və fallar 5. Dualar, yuxu 	2	2	
Cəmi: 60		30	30	

IX. Sərbəst işin mövzuları

1. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının yaranması və xüsusiyyətləri
2. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatında lirik növ.
3. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatında nəğmələr
4. Əmək nəğmələrinin növləri
5. Mərasim folklorunda lirik növün nəğmə janrları
6. Bayatılarda mövzu rəngarəngliyi
7. Dramatik üslubların janrları
8. Atalar sözü və məsəllər
9. Rəvayətlər və onların təsnifi
10. Rəvayətlərin janr xüsusiyyətləri
11. Folklorumuzda əfsanələr
12. Əfsanələrin janr xüsusiyyətləri
13. Azərbaycan folklorunda lətifələr
14. Molla Nəsrəddin lətifələrində ideya məzmun
15. Azərbaycan nağılları
16. Heyvanlar haqqında nağıllar
17. Sehrli nağıllar
18. Məişət nağılları
19. Uşaq nağıllarının məzmun və ideyası
20. Azərbaycan dastanları
21. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı qəhrəmanlıq dastanıdır
22. Məhəbbət dastanları
23. Azərbaycan folklorunda kiçik janrlar
24. Xalq oyun və tamaşları
25. Holavarlar və sayaçı nəğmələr
26. “Koroğlu” dastanı
27. Mövsüm nəğmələri
28. Azərbaycan folklorunda epik növ
29. Təbiət hadisələri heyvan və bitkilərlə bağlı əfsanələr
30. Tapmaca və yanıltmaclar

X. Kollokvium sualları

Kollokvium sualları 1.

1. Şifahi xalq ədəbiyyatı haqqında məlumat
2. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının inkişaf mərhələləri
3. Folklor nəğmələri
4. Əmək nəğmələri
5. Mərasim və mövsüm nəğmələri
6. Bayatılar
7. Laylalar
8. Oxşamalar və onların laylalardan fərqi
9. Düzgünlər və sanamalar
10. Yanıtmaclar
11. Tapmacalar
12. Tapmacaların şəkli xüsusiyyətləri

Kollokvium sualları 2.

1. Dramatik növün janrları
2. Xalq oyun və tamaşaları
3. Şifahi xalq ədəbiyyatında epik növ
4. Atalar sözü və məsəllər. Atalar sözlərində mövzu rəngarəngliyi
5. Rəvayətlər. Tarixi və tarixi şəxsiyyətlərlə bağlı rəvayətlər
6. Etimoloji və ya toponimik rəvayətlər
7. Əfsanələr
8. Təbiət hadisələri, heyvan və bitkilərlə bağlı əfsanələr
9. Lətifələr
10. Molla Nəsrəddinlə bağlı lətifələr
11. Sehrli nağıllar
12. Nağıllar haqqında məlumat

XI. İmtahan sualları:

1. Şifahi xalq ədəbiyyatının yaranması və xüsusiyyətləri
2. Azərbaycan folklorunun inkişaf mərhələləri
3. Azərbaycan folklorunda nəğmələr
4. Əmək nəğmələri
5. Mərasim nəğmələri
6. Mövsüm nəğmələri
7. Bayatılar
8. Bayatıların mövzu və ideyası
9. Uşaq folkloru
10. Laylalar
11. Oxşamalar və onların laylalardan fərqi
12. Düzgü, sanama və yanılmaclar
13. Tapmacalar və yanılmaclar
14. Tapmacaların məqsəd və ideyası
15. Tapmacaların şəkli xüsusiyyətləri
16. Xalq oyunları
17. Xalq tamaşaları
18. Atalar sözü və məsəllər
19. Atalar sözlərində mövzu rəngarəngliyi
20. Rəvayətlər
21. Etimoloji və ya toponimik rəvayətlər
22. Tarixi və tarixi şəxsiyyətlərlə bağlı rəvayətlər
23. Dini və mifoloji rəvayətlər
24. Əfsanələr
25. Əsatirlə bağlı əfsanələr
26. Təbiət hadisələri, heyvan və bitkilərlə bağlı əfsanələr
27. Tarixi şəxsiyyət və abidələrlə bağlı əfsanələr
28. Dini əfsanələr

29. Lətifələr
30. Molla Nəsrəddinlə bağlı lətifələr
31. Nağıllar
32. Heyvanlar haqqında nağıllar
33. Sehrli nağıllar
34. Məişət nağılları
35. Uşaq nağılları
36. Aşıq yaradıcılığı. Dastanlar
37. Məhəbbət dastanları
38. Qəhrəmanlıq dastanları
39. Azərbaycan folklorunda kiçik janrlar
40. Azərbaycan folklorunda inanclar, andlar, alqış və qarğışlar.

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisinin sonunda tələbələr Folklor fənnindən müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar. İndi müstəqil Azərbaycanın hər bir gənci milli təhsil alaraq öz xalqının, millətinin qədim zamanlardan indiyə qədər olan tarixini və Azərbaycanda təşəkkül tapması inkişaf perspektivləri, və fəaliyyət sahələrini mükəmməl bilməlidir.

Folklor fənninin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- test tapşırıqları,
- referat işləri,
- imtahan sualları,
- fərdi tapşırıqlar,

Öyrənən tanış olur:

- “Folklor” fənninin inkişafının istiqamət və problemləri
- “Folklor ” fənninin öyrənilməsində vətənpərvərlik hisssinin rolu və mövqeyi
- “Folklor ” fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

“Folklor” fənninin proqramı “Muzey işi və abidələrin mühafizəsi” ixtisasının tədris planına uyğun “Azərbaycan dili və Ədəbiyyat” Fənn Birləşmə Komissiyasının 07 fevral 2020–ci il tarixli 06 sayılı iclas protokoluna əsasən müzakirə edilmiş və bəyənilmişdir.

Müəllim :

Məmmədova Kəmalə

FBK sədri:

Bəşirova Ülkər